

Proves d'accés a la universitat

Literatura catalana

Sèrie 1

Opció d'examen

(Marqueu el quadre de l'opció triada)

OPCIÓ A

OPCIÓ B

Qualificació		
Exercicis	1	
	2	
	3	
Suma de notes parcials		
Descompte per faltes		
Total		
Qualificació final		

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Etiqueta de qualificació

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

OPCIÓ A

1. *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer, planteja un conflicte ideològic a partir d'una situació concreta. Expliqueu, en primer lloc, quines causes provoquen el conflicte i com es resol; després, digueu quins valors s'hi enfronten i quins personatges encarnen aquests valors (tingueu en compte conceptes com *regeneracionisme* i *vitalisme*).

[3 punts]

2. *El poema de la rosa als llavis*, de Joan Salvat-Papasseit, conserva alguns recursos formals propis de les avantguardes amb què l'autor havia experimentat en els llibres anteriors. Esmenteu-ne tres i comenteu-ne el sentit i la funció.

[2 punts]

3. Comenteu aquest fragment del conte «La rebel·lió de les coses», d'*Invasió subtil i altres contes*, de Pere Calders. Tingueu en compte, especialment, els aspectes següents (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):
- El context narratiu en què s'inscriu el fragment.
 - La reacció del narrador i de la gent davant el fet extraordinari que s'hi narra.
 - Els elements de crítica social i de reflexió sobre el comportament humà.

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

La rebel·lió de les coses

Quan la gent va sentir que les cases cruixien (poc, la veritat) es va esverar granment, per la por, tan justificada en aquelles circumstàncies, que el ciment arribés a travessar una hora baixa. Tothom va sortir al carrer, just amb el que duia al damunt i, encara, aguantant-se la indumentària amb les mans per no ensenyar les estructures que una falsa modèstia qualifica de misèries. Es van formar unes corrues enormes, multituds que emprenien el camí de la muntanya guiades per l'instint del retorn a la naturalesa. Tres o quatre temes de conversa animaven la marxa. Les lamentacions ocupaven el primer lloc, perquè queixar-se no vol un gran esforç, i després venien les preguntes d'actualitat, de trepidant interès públic. Aquella pertorbació era local o internacional? No podien saber-ho, ja que la plaga havia posat fora de servei les comunicacions de tota mena i, d'altra banda, des del dia abans no arribaven viatgers: els aeròdroms eren deserts, les estacions buides, les carreteres sense vehicles.

Els grups més amatents formulaven hipòtesis, com per exemple que allò ja es veia venir, degut a la febre industrialitzadora dels països subdesenrotllats i a la pressa de prosperar sense engaltar. No era estrany —segons aquesta versió— que les coses construïdes sense un control de qualitat s'haguessin aclofat plegades.

La precipitada reincorporació a la naturalesa fou un trasbals. L'home s'havia desavesat de conèixer l'herba, no distingia la bona de la dolenta i ja no podia pasturar amb garanties. Tampoc no era caçador (en general), ni bon buscador d'aigua, s'havia convertit en un ésser mal adaptat a la intempèrie i, sense farmàcies a prop, tot li feia cremor d'estómac i tot se li infectava. En poques setmanes van haver-hi moltes morts. «Ja se sap», deien els vius. «És la típica selecció natural: en moments de forta crisi, els dèbils desapareixen.» Aquesta idea els deixava íntimament satisfets, trobaven que la naturalesa sabia triar. I ja que entraven en una fase d'especulació biològica, es feien venir bé els pensaments per anar a parar a la conveniència de reproduir-se. «L'instint de conservació de l'espècie ens farà anar de bòlit», deien, fingint hipòcritament que la possibilitat els amoinava. Considerant l'estat d'emergència, van deixar de banda la nosa de la moral, segurs que després, amb més calma, tindrien temps d'arreglar-se unes lleis que els empararien la conducta.

Així, doncs, com que estaven desenganyats de l'artesania i dels treballs constructius en general —ja ningú no es fiava de la indústria— es van dedicar de ple a propagar-se sense manies, d'una manera silvestre i despreocupada. I, comptat i debatut, van descobrir que sense necessitat de tanta maquinària, allò també els distreia i els divertia cosa de no dir.

OPCIÓ B

1. En *El violí d'Auschwitz*, de Maria Àngels Anglada, s'hi reflecteixen tant l'horror i la barbàrie com l'esperança i la dignitat. Expliqueu, d'una banda, la relació dels personatges de Sauckel i Rascher amb l'horror al camp d'extermini, i, de l'altra, com es manté al camp la dignitat humana a través del personatge de Daniel i d'algunes de les mostres de solidaritat que s'hi produeixen.

[3 punts]

2. Descriviu breument les característiques del personatge de Robert Ortal a *Pilar Prim*, de Narcís Oller, i expliqueu les raons que en fan l'antagonista en el conflicte econòmic plantejat a la novella.

[2 punts]

3. Comenteu el poema «Amb ronca veu», pertanyent a *Vent d'aram*, de Joan Vinyoli. Tingueu en compte, especialment, els aspectes següents (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):
- a) El lloc i la funció del poema en el conjunt del llibre.
 - b) L'estructura del poema (fent atenció a la mètrica) en relació amb l'exposició dels temes i el sentit (podeu fer-ne una paràfrasi que us ajudi).
 - c) El significat simbòlic de les figures de l'arbre i del gall salvatge, i la relació amb la concepció de la poesia que té l'autor.

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

Amb ronca veu

Com que no menjo per la fam que tinc,
com que no calmo la gran set que tinc,
com que no sé de canviar el meu crit
en mena de vianda,
5 pateixo de gana i de set i clamo retorçant-me.

Tremolo, fosc, de les arrels a les fulles
i m'omple d'enyorança turmentada
i em perdo molt endintre del gran bosc
ple de barrancs
i sóc el gall salvatge:
10 m'exalto de nit quan les estrelles vacillen,
amb ronca veu anuncio l'aurora,
tapant-me els ulls, tapant-me el crit amb les ales,
i m'estarrufo collinflat i danso,
tot i saber que em guaiten els ulls del caçador.

Etiqueta del corrector/a

--	--

--	--

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans